

Heerlen

De heer S. Jacobs,
Alhier

Heerlen,
8 september 2026

Documentnummer
1029533

Onderwerp
Beantwoording vragen ex. art. 33 RvO.

Geachte heer Jacobs,

Op 11 augustus 2026 heeft u vragen gesteld inzake "Draagvlakonderzoek muurschilderingen Hoofdstraat e.o.". Aangezien deze vragen niet binnen de daarvoor gestelde termijn beantwoord konden worden, heeft u op 11 augustus 2026 een uitstelbericht ontvangen.

Alvorens uw vragen te beantwoorden, refereren wij aan de beantwoording van eerdere raadsvragen van dhr. Daamen (PHB) en dhr. Ermers (OPH) van april 2026 voor aanvullende context. Hierin is de totstandkoming weergegeven en de rol van de gemeente en Woonpunt verduidelijkt. Samengevat verkent Woonpunt momenteel de mogelijkheid om op eigen complexen acht muurschilderingen aan te brengen. Het idee voor de murals is afkomstig van betrokken buurtbewoners. De gemeente en Woonpunt hebben in 2025 een samenwerkingsovereenkomst getekend om samen met bewoners de buurt aantrekkelijker, groener en socialer te maken. Door Woonpunt is subsidie aangevraagd en verkregen bij de Provincie Limburg voor o.a. de acht murals. Woonpunt heeft voor de uitvoering van het project meerdere buurtbijeenkomsten georganiseerd. De gemeente is vanuit het buurtgericht werken betrokken geweest bij deze bijeenkomsten. Dit project maakt onderdeel uit van een bredere inzet in de buurt om de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. Voor het aanbrengen van dit soort muurschilderingen op gebouwen die niet in beschermd stadsgezicht liggen en geen monumentale status hebben is geen vergunning vereist. Er is dus geen sprake van formele besluitvorming door het college en geen mogelijkheid van bezwaar en beroep op een besluit van de gemeente. Het college heeft naar aanleiding van de eerdere raadsvragen en brieven van omwonenden bij Woonpunt het belang onderstreept om:

1. De ontwerpen te laten beoordelen door de AOK (voorheen welstandscommissie) voor een niet-bindend advies.
2. Een breed draagvlakonderzoek in de buurt uit laten te voeren.

Dit draagvlakonderzoek is inmiddels uitgevoerd door het externe en onafhankelijke onderzoeksbureau INVIO in opdracht van Woonpunt en afstemming met de gemeente. Voor de beantwoording van uw vragen zijn zowel Woonpunt als INVIO geraadpleegd voor input.

Vraag 1

Klopt het dat al vanaf januari 2025 – en mogelijk eerder – aan het project werd gewerkt, terwijl de bredere buurt pas in februari 2026 werd geïnformeerd? Zo ja, waarom zijn bewoners niet eerder bij de ontwikkeling van het plan betrokken? Zo nee, kan het college aangeven wanneer de voorbereiding van het project daadwerkelijk is begonnen?

Antwoord

Het klopt dat vanaf januari 2025 door Woonpunt de eerste bijeenkomsten zijn georganiseerd over het idee voor de kunstroute. Dit idee is afkomstig van betrokken buurtbewoners in de Harmoniestraat en gedeeld met Woonpunt, Op Mezelf en de gemeente in de werkgroep Inclusie. Eerst zou het alleen gaan om muurschilderingen in de Harmoniestraat. Vandaar dat alleen bewoners van de Harmoniestraat uitgenodigd werden om mee te denken. In november 2025 is de scope van het project door Woonpunt veranderd gezien de bredere leefbaarheidsopgave in het gebied en werd ook de Hoofdstraat als mogelijke locatie voor de muurschilderingen toegevoegd aan de kunstroute. Vanaf toen zijn ook de bewoners van de Hoofdstraat betrokken bij het project en de verdere communicatie hierover.

Vraag 2

Hoeveel bewoners waren vóór februari 2026 daadwerkelijk bij het project betrokken, hoe zijn zij geselecteerd en in hoeverre acht het college deze groep representatief voor de gehele buurt?

Antwoord

Het project is gestart met een initiatief van enkele bewoners van de Harmoniestraat die hun straat wilden verfraaien. Omdat Woonpunt dit een positief idee vond dat kan bijdragen aan het verbeteren van de leefomgeving, is geprobeerd zoveel mogelijk bewoners erbij te betrekken. Onder meer door een achttal inloopbijeenkomsten te organiseren. Tijdens die bijeenkomsten was er geen aanwezigheidsregistratie, vandaar dat precieze aantallen deelnemers niet meer te achterhalen zijn. Wel ontstond uit gesprekken met bewoners de indruk dat men dit een goed idee vond. Een aantal van hen was ook bereid om actief mee te denken.

Vraag 3

Is de verspreide vragenlijst bedoeld als draagvlakonderzoek, als participatie-instrument, als onderzoek naar ontwerpvoorkeuren of als een combinatie daarvan? Welke betekenis krijgen de uitkomsten bij de verdere besluitvorming?

Antwoord

De verspreide vragenlijst is bedoeld als draagvlakonderzoek en participatie instrument. Naast het toetsen van het draagvlak zijn bewoners ook bevraagd over of zij willen mee denken en/of -doen t.a.v. de muurschilderingen en andere onderwerpen. Voor de uitvoering van het draagvlakonderzoek en het participatietraject heeft opdrachtgever Woonpunt bureau INVIOOR, gespecialiseerd in de uitvoering van en advisering in maatschappelijke participatietrajecten, ingeschakeld. Op basis van de resultaten formuleert INVIOOR een aantal conclusies en aanbevelingen. Woonpunt bepaalt in hoeverre dit meeweegt in de besluitvorming. Afhankelijk van de resultaten is Woonpunt bereid om eventuele

ontwerpen te laten beoordelen voor een niet bindend advies bij de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK, voorheen welstandcommissie) en/ of de streetart intendant- curator te betrekken.

Vraag 4

Welke definitie van "draagvlak" hanteert het college en welke vooraf vastgestelde criteria bepalen of sprake is van voldoende draagvlak?

Antwoord

Het college hanteert de op een initiatief van toepassing zijnde beleidsregels, wanneer het een initiatief betreft waarvoor een omgevingsvergunning vereist is. Wanneer er geen omgevingsvergunning vereist is voor een activiteit, kent de Omgevingswet geen wettelijke verplichting of aanvraagvereiste voor participatie door de initiatiefnemer, in dit geval Woonpunt. De vorm van participatie onder de Omgevingswet is dan vrij door de initiatiefnemer te bepalen. Voor Woonpunt is draagvlak de mate waarin de muurschilderingen steun krijgen van bewoners en de mate waarin bewoners bereid zijn erover mee te denken en/of doen. Er zijn vooraf geen specifieke beoordelingscriteria vastgesteld.

Vraag 5

Wordt het draagvlak berekend ten opzichte van alle aangeschreven huishoudens of uitsluitend ten opzichte van de respondenten? Welke minimale respons acht het college noodzakelijk om representatieve conclusies te kunnen trekken en hoe wordt omgegaan met een lage of selectieve respons?

Antwoord

Het draagvlak wordt door INVIOR in opdracht van Woonpunt berekend t.o.v. alle huishoudens. De afweging over welke respons noodzakelijk is, is aan Woonpunt als initiatiefnemer en eigenaar van het project en het draagvlakonderzoek. Woonpunt trekt conclusies over de verdere uitvoering van het project en/of hoe om te gaan met een lage of selectieve respons. De respons is vergelijkbaar met andere onderzoeken die INVIOR doet.

Vraag 6

Waarom ontbreekt een afzonderlijke en neutraal geformuleerde hoofdvraag, zoals: "Bent u vóór of tegen de voorgenomen muurschilderingen in uw buurt?" Bewoners kunnen alleen bij vragen over locaties en aantallen indirect aangeven dat ze geen muurschilderingen willen. Dit terwijl de overige vragen grotendeels betrekking hebben op de zichtbaarheid vanuit hun woning. Hoe kan het college op basis hiervan betrouwbaar vaststellen hoeveel bewoners vóór of tegen het project als geheel zijn?

Antwoord

Er is gekozen om de vraag of inwoners muurschilderingen in hun buurt willen, op te splitsen in twee vragen: muurschilderingen die men kan zien vanuit hun woning, en muurschilderingen die men niet kan zien vanuit de woning. Hiervoor is gekozen omdat voor veel inwoners de keuze vóór of tegen een of meerdere muurschilderingen genuanceerder ligt dan een 'ja' of 'nee'. Daarmee geeft de raadpleging zowel inzicht in zowel de algemene steun voor of afwijzing van muurschilderingen als in de groep inwoners voor wie de zichtbaarheid van belang

is. Het college stelt niet vast hoeveel bewoners voor of tegen het project zijn. INVIOIR formuleert op basis van de resultaten een aantal conclusies en aanbevelingen aan opdrachtgever van het onderzoek, Woonpunt. Woonpunt stelt vast hoeveel bewoners voor of tegen het project zijn.

Vraag 7

Erkent het college dat positief waarderende termen als “verfraaien”, “verbinden” en “de buurt mooier maken”, gevolgd door vragen over locaties, aantallen, kleuren en deelname aan de uitvoering, de indruk kunnen wekken dat realisatie al vaststaat en de beantwoording kunnen beïnvloeden? Zo nee, waarop baseert het college dat oordeel?

Antwoord

Nee, het college erkent dit niet. In de vragenlijst staat duidelijk vermeld dat het *nog niet helder is het plan doorgaat* en dat dit *afhangt van onder andere de uitkomsten van de vragenlijst*. Hier is duidelijk uit op te maken is dat de realisatie nog niet vaststaat.

Vraag 8

Op welke wijze kunnen bewoners principiële of inhoudelijke bezwaren tegen het project als geheel toelichten en hoe worden deze bezwaren afzonderlijk geregistreerd, geanalyseerd en meegewogen? Waarom wordt bewoners niet tevens gevraagd of zij de beschikbare publieke middelen liever besteed zien aan andere problemen in de buurt, en welke alternatieve bestedingen heeft het college zelf afgewogen?

Antwoord

Bij vraag 2 en 3 kunnen bewoners expliciet aangeven dat zij geen murals willen. Binnen de vragen 5 en 7 is er mogelijkheid om met “*anders*” te beantwoorden en bezwaren toe te lichten. Deze worden net als de andere antwoorden geregistreerd, geanalyseerd en meegewogen. Ook kunnen mensen middels de vragenlijst aangeven of ze mee willen denken en/of doen aan andere projecten of activiteiten. Op die manier wil Woonpunt samen met bewoners bekijken welke alternatieve bestedingen er volgens hen zijn voor de subsidie van de provincie. Op basis hiervan wordt bekeken of dit is in te passen binnen de subsidiekaders van de provincie. Omdat het een subsidie van de provincie aan Woonpunt betreft, is het niet aan het college om alternatieve bestedingen af te wegen.

Vraag 9

Is de vragenlijst vóór verspreiding onafhankelijk methodologisch getoetst op neutraliteit, validiteit en betrouwbaarheid? Zo ja, door wie en met welke conclusies? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De vragenlijst is in opdracht van Woonpunt en samenwerking met de gemeente opgesteld door INVIOIR: een onderzoeksbureau dat ruime ervaring heeft met het opstellen van begrijpelijke vragenlijsten die aansluiten bij de belevingswereld van inwoners. Bij het opstellen van de vragenlijst is gelet op begrijpelijkheid, neutraliteit en de aansluiting bij het doel van de raadpleging. Het betreft geen

wetenschappelijk onderzoek, maar een laagdrempelige raadpleging waarmee inwoners op een begrijpelijke manier hun mening kunnen geven.

Vraag 10

Welke exacte rol heeft Invior bij de onderzoeksopzet, vraagstelling, verwerking, analyse en rapportage, en op basis van welke deskundigheid acht het college Invior geschikt om dit draagvlakonderzoek uit te voeren?

Antwoord

INVIOR is uitvoerder van de draagvlaktoets en heeft zowel de onderzoeksopzet en vraagstelling in samenspraak verzorgd. INVIOR verzorgt ook de analyse en rapportage van de resultaten. Na zorgvuldige weging uit enkele aanbieders heeft Woonpunt op basis van deskundigheid voor INVIOR als onafhankelijke uitvoerder gekozen.

Vraag 11

Welke analyse- en beoordelingsmethode wordt gehanteerd, wie trekt uiteindelijk de conclusies en zijn de criteria en de wijze van weging vastgesteld voordat kennis wordt genomen van de antwoorden?

Antwoord

INVIOR verzamelt, verwerkt, analyseert en rapporteert de resultaten van de raadpleging. Daarbij worden de antwoorden op de gesloten vragen weergegeven in aantallen en percentages. Waar relevant worden antwoorden op verschillende vragen met elkaar gecombineerd om inzicht te krijgen in samenhangende voorkeuren. Op basis van de resultaten formuleert INVIOR een aantal conclusies en aanbevelingen. Woonpunt bepaalt in hoeverre dit meeweegt in de besluitvorming. Afhankelijk van de resultaten is Woonpunt bereid om eventuele ontwerpen te laten beoordelen voor een niet bindend advies bij de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK, voorheen welstandcommissie) en/of streetart intendant-curator te betrekken. Er wordt geen statistische weging toegepast; iedere ingevulde vragenlijst telt even zwaar mee.

Vraag 12

In de zienswijze van 5 augustus 2026 wordt gesteld dat de verspreide vragenlijsten zijn voorzien van een uniek nummer. Klopt dit? Zo ja, welk doel dient deze nummering, kan het nummer direct of indirect worden gekoppeld aan een adres, woning of huishouden en hoe zijn anonimiteit, privacy en de bescherming van persoonsgegevens gewaarborgd?

Antwoord

Uit navraag aan INVIOR is gebleken dat dit klopt. De code was gekoppeld aan een uniek adres, om bewoners die niet thuis waren of de vragenlijst nog niet hadden ingevuld, opnieuw te kunnen bezoeken. Die code heeft dus uitsluitend een procesmatig doel en is alleen door de onderzoekers van INVIOR te herleiden tot een adres. De antwoorden op de vragenlijst worden in geen enkel geval door Woonpunt op persoonsniveau óf per individueel adres bekeken. De opdrachtgever heeft en krijgt geen inzicht in de antwoorden op persoonsniveau. De enquêtesoftware van INVIOR beschikt over een ISO 27001-certificering voor informatiebeveiliging.

Vraag 13

Kan het college toezeggen: a. de zienswijze van 5 augustus 2026 en de overige ingediende bezwaren inhoudelijk en gemotiveerd te beantwoorden; b. de uitkomsten niet als doorslaggevend bewijs van draagvlak te gebruiken zolang de onderzoeksmethode, representativiteit en analyse niet volledig openbaar en controleerbaar zijn; c. na afronding de geanonimiseerde resultaten, het responspercentage, de analysemethode en de motivering van de conclusies openbaar te maken; en d. geen onomkeerbare besluiten te nemen of werkzaamheden te laten uitvoeren voordat de bezwaren zijn beantwoord en de gemeenteraad van de resultaten kennis heeft kunnen nemen?

Antwoord

Het college kan dit niet toezeggen, aangezien Woonpunt de opdrachtgever en eigenaar van het onderzoek is. Woonpunt koppelt de resultaten naar bewoners terug en hanteert bij de besluitvorming onder meer het gemeenschappelijke belang als vertrekpunt voor de verdere uitwerking van de plannen en zal dit ook motiveren. Daarbij hopen Woonpunt en de gemeente Heerlen dat zoveel mogelijk bewoners willen meedenken of meedoen over dit en/ of andere thema's.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de wnd. secretaris,

Drs. R. Wever

J.C.N. Eijkenboom